

dr. Raisz Iván igazságügyi szakértő

Az igazságügyi eljárásokban felhasznált bizonyítékok kritikai vizsgálata mintavételekhez köthetően.

A bírósági kirendelések kapcsán a kijelölt szakértőnek meg kell vizsgálnia, hogy a peres felek által felvonultatott bizonyítékok az ügyben relevánsak, hozzájutásuk jogszerű volt-e. Anyagminták esetében különösen érdekes a mintavételre vonatkozó speciális előírások figyelembe vétele, vagy mellőzése.

Ebben az értékelésben élelmiszer minta vétele, a minták vizsgálatának, kezelésének előírásszerűsége, a gyanúsított jogainak a biztosítása és a használt analitikai eljárások figyelembe vételét kellett nyomon követni.

Az eljárás névtelen bejelentésre indult vizsgálat volt húsvét előtti időszakban, a csokoládé gyártás alap anyagának, a kakaónak a vizsgálatával. Az eljárás során két csomagolási egységből 10-10 db, egyenként 1 kg-nyi minta vételére került sor a vizsgált cég dolgozójának jelenlétében. A kapott információ szerint a megvizsgált csomagolási egységek 50 kg-ot nyomtak.

A hatósági mintavételt végző kemény papírból készült postai borítékokat használt fel. Mivel az egyes minták számát rosszul becsülte meg, ezért még az ellenőrzöttől kért és kapott hasonló borítékokat. A gyanú a kakaó por PAH tartalmának határértéket meghaladó mennyisége volt.

Nyilvánvaló, hogy a mintavételhez és annak kezeléséhez az EU szabványokat/előírásokat kellett betartani.

A végzésben megjelölt kérdések megválaszolásához az alábbi, jogszerűen az alperes birtokában levő alábbi információkat illetve iratokat kértem számomra megküldetni:

1. Vizsgálati Jegyzőkönyv a minta előkészítéstől az elemző műszer által kiadott elsődleges dokumentumon keresztül a felperes számára megküldött Vizsgálati Jegyzőkönyvben szereplő végeredmény kiszámítási protokolljával egyetemben, hitelesített másolat formájában.
2. Két mintavétel történt, a periratokban csak egy, a 2. számú mintára vonatkozó Vizsgálati Jegyzőkönyv szerepel. Kérem az 1. mintára vonatkozóan is a fenti iratokat.
3. A per irataiban két példányban is levő Vizsgálati Jegyzőkönyv megjegyzése szerint a vizsgálat nem akkreditált. A vizsgáló laboratórium NAT-1-1160/2011 számon akkreditált. Ebben a PAH meghatározáshoz „Forrásmunka nélkül kifejlesztett módszer” szolgált a vizsgálat alapjául. Kérem a módszer leírásának megküldését.

4. A jegyzőkönyvek között nem találtam mintavételi tervet. Ez az alperes akkreditált mintavételi csoportjában bevett eljárás? Ha nem, kértem az eredeti mintavételi tervet.
5. Az akkreditált mintavételi csoport azon tagja vehet csak mintát jogszerűen, aki erre a szükséges 3 hónapos betanításon részt vett, körmérésben bizonyította jártasságát és mindezekről hiteles dokumentumai vannak, melyek alapján dokumentumban rögzítik akkreditációs csoport tagja státuszát. Kértem fenti dokumentumok másolatainak megküldését.
6. A hatósági ellenőrzésről becsatolt 006415 számú Jegyzőkönyv Hatósági Ellenőrzésről nem tartalmazza az ellenőrzött egység részéről jelen volt személy beosztását. A jegyzőkönyv nem tartalmazza a pontminták számát, az átlagmintába bevont pontminták számát, nem rögzíti a mintamegosztást a végrehajtási, védekezési és döntési minták között. És ezekből az ellenőrzött nem kapott a védekezési mintából. Az hogy a pontminták egyesítése és az átlagminták elosztása nem az ellenőrzött jelenlétében történt és csak 20 km autózás után, a mintavételi és tároló eszközökre vonatkozó összes írott és íratlan szabályt megszegve a mintákat PAH kibocsátású környezetben papír borítékban, jogilag hiteltelenné tette az egyébként nem olcsó analitikai eljárást. Kértem a laboratóriumi átlagminta képzés jegyzőkönyvének másolatát és annak dokumentálását, hogy az eljárás alá vont részére felajánlották az eljáráson való részvételt, valamint az ezt követő védekezési minta átadásáról és zárjegyről felvett jegyzőkönyv másolatát.
7. A Bizottság 333/2007/EK rendelete C.2.1. szakasza előírja, hogy a vett mintát teljes egészében fel kell használni a laboratóriumi minta előállításához. Mi lett a sorsa az 1. minta 10 kg kakaóporának, melyről a per iratai között elmarasztaló analitikai eredmény nem található?

A feltett kérdések megalapozottságát bizonyítja, hogy a Hatóság az eljárást megszüntette, a határozatot visszavonta. Arról nincs tudomásom (nem az igazságügyi szakértő kompetenciája), hogy a megsemmisítési eljárás és az üzem működésének leállítása milyen anyagi konzekvenciákkal járt.

A Bíróság a szakértőt nem értesítette a fejleményekről a kirendelés ellenére, a szakértőnek kellett utána járni, hogy beadhasson szakértői díjjegyzéket, melynek 50%-át kapta meg azzal az indoklással, hogy nem kellett volna annyi időt fordítani a szakértői munkára.